

BROECKAERT, Karel (Gent 22 mei 1767 – Aalst 11 augustus 1826).

Was lid van de Gentse rederijderskamer *De Fontaine* en uitgever van het *Dagelyks nieuws van Vader Roeland*, naar het voorbeeld van het Parijse revolutionaire blad *Le Père Duchesne* van Hébert. Vanaf nr. 11 wijzigde Broeckaert de titel in *Dagelyks Nieuws van klokke Roelandt*. Er verschenen zeventig nummers (december 1792-maart 1793). Broeckaert was ook de voornaamste opsteller van *De Syssepanne (sauspan) ofte den Estaminé der Ouderlingen* (oktober 1795-mei 1798, tweemaal per week; in 1799 hervat als *Briefwisseling tusschen Vader Gys en verscheyde andere geleerde Persoonen* en dan vooral gericht tegen het blad *de Protocole Jakobs* van **Jacob Antheunis**).

Broeckaert citeert eigentijdse Engelse en Franse filosofen (onder wie Voltaire en Benjamin Franklin), is politiek liberaal en republikeins gericht, maar gematigd van opvatting. Hij verdedigt de godsdienst, maar hekelt bijgeloof en volksdevotie. Hij staat aan de kant van “de klyne menschen” (dit is de derde stand) en noemt de Noord-Nederlanders “onze Landgenooten”. Humor, rake typering en een levendige, kleurige taal kenmerken zijn stijl, ook in zijn in 1815 verschenen verhaal *Jellen en Mietje*, een eerste kleine roman in de Zuid-Nederlandse letterkunde, geïnspireerd door *Kobus en Agnietje* van Justus van Effen, maar veel levensechter.

Broeckaert kreeg in 1800 een benoeming als griffier bij het vredegerecht van Aalst en werd er lid van de rederijderskamer. Samen met J.B.F. Hoffmans was hij secretaris van de bekende dichtwedstrijd over *De Belgen* (1807), waarmee hij rivaliseerde met een door de taalparticularist Frans D. van Daele uitgeschreven wedstrijd. In zijn feestrede bij de prijsuitreiking pleitte Broeckaert voor het behoud van de eigen cultuur binnen het Franse rijksgemeen. Naar aanleiding van deze wedstrijd kwam hij in contact met de Tweede Klasse van het Koninklijk Instituut te Amsterdam en koesterde hij plannen om met Hollandse auteurs samen te werken aan een geschiedenis van de rederijderskamers. WERKEN: *Borgers in den Estaminé. Spectatoriale geschriften I*, 1922; – *Den Jongen Tobias. Spectatoriale geschriften II*, 1924, – J. Huyghebaert (red.), *Jellen en Mietje*, 1992.

LITERATUUR: P. Blommaert, *De Nederduitsche Schrijvers van Gent*, 1861; – A. Jacob, *Inleidingen tot Borgers in den Estaminé en Den Jongen Tobias*, 1924; – J. Huyghebaert, ‘Broeckaert, K.’, in *NBW*, X, 1983; – id., *De Belgen/Les Belges. Het dichterstornooi van Aalst 1807-1810*, 1989; – R. Lissens, “‘Jellen en Mietje’. De eerste Vlaamse roman, in de knop gebroken”, in *Verslagen en Mededelingen van de KANTL* (1993), p. 153-162.

JOZEF SMEYERS*